

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

A KultúrÁsz Közhasznú Egyesület *Egyetemes kultúra* címmel két éves, kulturális témájú nemzetközi projektet valósít meg. A projekt megvalósítási időszakában – 2018. március 1. és 2020. február 29. között – vállaltuk a projektben együttműködő külföldi partnerek bevonásával a kulturális szakterületen olyan módszerek, eljárások és jó gyakorlatok feltárását, tanulmányozását és rendszerezését, amelyek hozzájárulnak a nemzettudat megtartásához, fejlesztik a helyi identitást, közösséget építenek, segítik az önkéntesség elterjedését, a hagyományok átörökítését és a fiatalok szülőföldön tartását.

A projekt elsődleges célcsoportját az együttműködő partnerek és azok hatókörében működő kulturális, ifjúsági és közösségfejlesztő szakemberek, önkéntesek jelentették, továbbá azok a fiatalok, akik a projekt közösségfejlesztési programjába bekapcsolódtak. A projektbe magyarországi, romániai, szlovákiai és ukrainai partnerek kerültek bevonásra, amelyek a KultúrÁsz Közhasznú Egyesülethez hasonlóan sok éves tapasztalattal rendelkeznek a kultúráközvetítés, projektek, felnőttképzések, kutatások és nemzetközi hálózati együttműködés területein. A közös munka során az alábbi szervezetek és intézmények kiemelkedő tudással bíró munkatársai kapcsolódtak be a szakmai feladatellátásba:

- Education of the Future (Ungvár, Ukrajna)
- Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (Kolozsvár, Románia)
- Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont (Székelyudvarhely, Románia)
- Magyar Népművelők Egyesülete (Magyarország, Sárospatak)
- Nagykapos és Vidéke Társulás (Nagykapos, Szlovákia)
- Pro Cultura Subcarpathica (Beregszász, Ukrajna)
- Teleki Magyar Ház Társaság (Nagybánya, Románia)
- Téka Alapítvány (Szamosújvár, Románia)

A projektidőszak alatt kiemelt feladatként vállaltuk a Kárpát-medencei magyarság hagyományőrző, önkéntes alapon szerveződő kulturális gyakorlatának megismerését, valamint a jó gyakorlatok adaptációját a haza viszonyok között az együttműködő partnerek egymástól való kölcsönös tanulási elvének szem előtt tartásával.

A jó gyakorlat fogalma az ipari környezetben került definiálásra leginkább, és Magyarországon az ISO (International Organization for Standardization)

minősítések bevezetésével terjedt el. A meghatározás szerint a *jó gyakorlat olyan innovatív folyamat, módszer, cselekvés és eszközhasználat együttese, amely az intézményi gyakorlatban és működésben megtapasztható, több éve sikeresen és hatékonyan alkalmazott, kipróbált, ezért eredményesen adaptálható, fenntartható, fejleszthető és dokumentálható. Az átvett innováció a továbbiakban a felhasználók által is elismert szolgáltatásként képes működni.* Az elmúlt évtizedekben minden szakterület igyekezett gyűjteni és rendszerezni jó gyakorlatait, és nem egy esetben ezekből szabványok, minőségügyi elvárások kialakítására is sor került.

A nemzetközi együttműködések egyik jelentős módszere azoknak a jó gyakorlatoknak az összegyűjtése, amelyekről a partnerszervezetek egymás szervezeteit, jellegzetességeit megismerve úgy gondolják, hogy egymásnál is adaptálhatók, hasznosíthatók. Az *Egyetemes kultúra* projektben is törekedtünk ezeknek az azonnal hasznosítható jó gyakorlatoknak az összegyűjtésére, így a jelen kötet összesen 35 db eseteírást tartalmaz a magyar kulturális élet területéről magyar nyelven, amelyek megvalósítása minden esetben példaértékkel bír. Az összegyűjtött jó gyakorlatok mindegyike lehetőséget kínál arra, hogy az olvasók betekintést nyerjenek a magyarországi, romániai, szlovákiai és ukrainai magyar kulturális élet egy-egy érdekes szegmensébe, közelebbről megismerkedjenek az adott országban megfigyelhető kulturális sajátosságokkal. Az eseteírások közzétételével célunk, hogy az olvasók a négy ország, de más országok területén is adaptálható tapasztalatokra lelhessenek, amelyek sok esetben megoldást jelenthetnek a saját országukban megfigyelhető társadalmi és kulturális hiányosságokra, vagy a meglévő jól működő gyakorlatukat tudják vele színesíteni. A jó gyakorlatok minden esetben adaptálhatóak teljeskörűen, de akár egy-egy részletükben, mozzanatokban is. Az adaptáció mértéke mindig az adaptáló ország, szervezet, személy szándékaitól és lehetőségeitől függ, de minden esetben hozzáad valami újat a működéshez, és a jó gyakorlat továbbéléséhez.